

How to write an editorial letter?

Editöre mektup nasıl yazılmalı?

Evren Süer, Önder Yaman

ABSTRACT

In most journals, there are letters or answers sections. Letters to the editor are usually a type of short communication that can be written on any topic that attracts the attention of readers. Although articles are stringently vetted before publication in a journal, some issues can still go unnoticed. In this situation, readers can offer their interpretations by writing a letter to the editor. Thus, letters are also a control mechanism that facilitate progress after an article has been published. One of the most important aspects of a letter to the editor is that it must be short. It is known that a letter is more easily accessible to readers when the message is short and brief. The letter to the editor or author must reference objectives or discussions on medical, scientific or general topics that may attract attention. A letter must have a purpose, and it should convey its message in a short and definitive fashion.

Key words: Editor; how to write; letter.

ÖZET

Bir çok dergide mektuplar ya da yanıtlar bölümleri bulunmaktadır. Editöre mektup, genelde kısa bir iletişim biçimidir ve okuyucunun ilgisini çeken herhangi bir konuda yazılabilir. Mektup yazılmasının en sık nedeni, yayınlanmış olan bir makaleye bir yorum getirmektir. Ancak bu yorumların objektif ve yapıcı olması gerekir. Araştırma raporları, olgu sunumları, olgu serileri ya da bir advers ilaç etkisi de mektup olarak bildirilebilir. Makaleler dergilerde yayınlanmadan önce sıkı bir kontrolden geçiriliyor olsalar da gözden kaçan hatalar olabilir. Bu durumlarda okuyucular makale hakkındaki yorumlarını editöre yolladıkları bir mektupla bildirirler. Bu nedenle mektuplar, makale yayınlandıktan sonra işlemeye devam eden bir kontrol mekanizması olarak düşünülebilir. Mektup amacı dergiler arasında farklılıklar göstermektedir. Bir dergiye mektup gönderirken öncelikle şu sorunun cevabını ortaya koymak gerekir; Mektubunuzun amacı nedir? Yayınlanmış mektupların biçim ve içeriğine bakmak, hedef dergide yakın zamanda yayımlanmış örnekleri incelemek mektup yazmadan önce yapılması gereken iki önemli adımdır. Yazım aşamasındaki en önemli noktalardan biri mektubun kısa yazılmasıdır. Verilmek istenen mesaj kısa ve öz olduğunda okuyucuya daha kolay ulaşacağı bilinen bir gerçektir. Editöre ya da yazara yazılan bir mektup, yayınlanmış makale üzerine objektif ve yapıcı yorumlar ya da medikal, bilimsel veya genel bir ilgi uyandırabilecek konular üzerine tartışmalar içermelidir. Mutlaka bir amacı olmalı, kısa ve kesin bir dille anlatmak istediği mesajı vermelidir. Daha önce başka yerde yayınlanmış ya da bildirilmiş materyaller kullanılmamalıdır.

Anahtar sözcükler: Editör; mektup; nasıl yazılmalı.

Giriş

Birçok dergide “mektuplar” ya da “yanıtlar” bölümleri bulunmaktadır.^[1] Editöre mektup, genelde kısa bir iletişim biçimidir ve okuyucunun ilgisini çeken herhangi bir konuda yazılabilir. Çoğu dergi için mektuplar önemlidir ve editörün gözetiminde yayınlanmaktadır. Mektup yazılmasının en sık nedeni, yayınlanmış olan bir makaleye bir yorum getirmektir.^[1] Ancak bu yorumların objektif ve yapıcı olması gerekir ve makalenin yazarları genelde bu mektuplara cevap ver-

meye davet edilir (yazarın mektuba cevabı). Mektup yazmanın en sık sebebi bir makaleye yorum olsa da; araştırma raporları, olgu sunumları, olgu serileri ya da bir advers ilaç etkisi de mektup olarak bildirilebilir.

Mektuplar neden önemlidir?

Bir dergide çıkan makaleler yayınlanmadan önce dikkatli ve özenli bir şekilde kontrolden geçirilirler. Ancak bazen yanlış yönlendirici materyaller ve hatalar, makale yayınlanmadan önce editörlerin gözünden kaçabilmektedir. Bu gibi durumlarda okuyucular, makale

Department of Urology, Faculty of Medicine İbni Sina Hospital, Ankara University, Ankara, Turkey

Submitted:
06.03.2013

Accepted:
23.05.2013

Correspondence:
Evren Süer
Department of Urology, Faculty of Medicine İbni Sina Hospital, Ankara University, 06700 Ankara, Turkey
Phone: +90 312 445 00 16
E-mail: drevrensuer@gmail.com

©Copyright 2013 by Turkish Association of Urology

Available online at
www.turkishjournalofurology.com

hakkında yorumlarını editöre yazılan bir mektup şeklinde belirtirler ve böylece kontrol süreci makale yayınlandıktan sonra bile işlemeye devam eder. Bu nedenle bir anlamda mektuplar, makale yayınlandıktan sonra işlemeye devam eden bir kontrol mekanizması olarak düşünülebilir.^[2] Uluslararası Medikal Dergi Editörleri komitesi (ICMJE) bu mektupların cevaplarıyla birlikte olacak şekilde dergilerde yayınlanmasını önermektedir.^[3] Ayrıca bir kısım MEDLINE-indeksli dergi de bu mektupların ve cevaplarının bağlantılarını, okuyucuların dikkatinden kaçmaması için orijinal makale altında bulundurmaktadır.

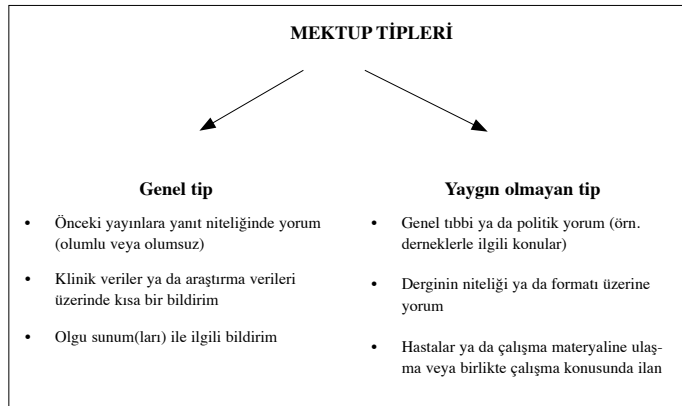
Mektup Tipleri

Mektup amacı dergiler arasında farklılıklar göstermektedir (Şekil 1). Pekçok mektup daha önceden yayımlanmış bir yayına yönelik yorumları içerir, ancak bazen geniş veya bütün bir raporu gerektirmeyen kısa tebliğler de mektup formatında olabilir.^[4]

Bir dergiye mektup gönderirken öncelikle şu soruların cevabını ortaya koymak gerekir; Mektubunuzun amacı nedir? Kullandığınız mektup formatı göndereceğiniz dergiye uygun mu? Değinmek istediğiniz konu gerçekten önemli bir konu mu?

Yayımlanmış mektupların biçim ve içeriğine bakmak, hedef dergide yakın zamanda yayımlanmış örnekleri incelemek mektup yazmadan önce yapılması gereken iki önemli adımdır. Bir mektupta verilebilecek bilgi doğal olarak sınırlı olacağından uzun bir yazar listesi olmamalıdır. Göndermeden önce yazının içeriğini sorgulamak akıllıca olacaktır. Nitekim önemsiz yorum ve gözlemler çoğunlukla yayımlanmayacaktır.^[5]

Yazım aşamasındaki en önemli noktalardan biri mektubun kısa yazılmasıdır. Çünkü editörler kısa ve net iletişimden hoşlanırlar. Bir konuda iki uzun mektup yerine on ayrı konuda kısa mektuplar yayımlamayı tercih ederler. Verilmek istenen mesaj kısa ve öz olduğunda okuyucuya daha kolay ulaşacağı bilinen bir gerçektir. Bu konuda aşağıda iki mektup örneği verilmiştir.

Şekil 1. Mektup tipleri

Sayın Editör,

Atan ve Tuncel imzalı Türk Üroloji Dergisi'nde yayınlanmış olan "Üreter taşları için medikal ekspulsif tedavi" başlıklı derlemeyi ilgi ile okudum. Yazarları bu başarılı derlemeden dolayı kutladıktan sonra yazı ile ilgili bir katkıda bulunmak istiyorum.

Derlemede soliter böbreği, böbrek fonksiyon bozukluğu, uzun süreli tıkanıklığa bağlı hidronefrozu, ısrarlı ağrısı, aktif üriner sistem enfeksiyonu ve ürosepsis riski olan kişilerde ve bazı mesleklerde (pilot ve denizciler gibi) medikal ekspulsif tedavinin uygun olmadığı belirtilmiştir. Bu hasta grubuna gebeler ve pediatrik hastaları da eklemenin uygun olduğunu düşünmekteyim. Gebelerde alfa blokerler ve kalsiyum kanal blokerleri ile ekspulsif tedavinin etkinliği ve güvenliği bilinmemektedir. Bu nedenle, ekspulsif tedavi gebelerde uygun bir alternatif olarak görünmemektedir. Pediatrik hasta grubunda ise inatçı işeme disfonksiyonu, nöropatik mesane ve idiopatik üretrit gibi hastalıklarda alfa blokerler kullanılsa da Amerikan Üroloji Birliği ve Avrupa Üroloji Birliği'nin çocuklardaki üreter taşlarında medikal ekspulsif tedavi ile ilgili önerileri bulunmamaktadır.

Bir Makaleye Cevap Olarak Gönderilen Mektuplarda Biçim ve Kurallar

Mektup, aynı derginin daha önceki sayılarında yayımlanmış bir makaleye ilişkin yorum yapmak için kabul gören bir formattır. Bazen farklı bir dergide makaleye ilişkin de olabilir. Mektuplar her zaman editöre yönelik yazılır, hiçbir zaman ilk yazarlara yöneltilmez. Bu durumda editör, özellikle de çatışma olasılığı olan yazarlar arasında tarafsız bir aracı rolü üstlenir.

Daha önceden yapılan bir çalışmaya cevaben yazılan bir mektubun amacı çalışmanın gerekçesine, analizine veya sonucuna destek vermek veya (çoğunlukla da) eleştirmektir.^[5] Eğer amaç eleştirmekse, belirgin ve nedene dayalı eleştiriler yapmak gerekir (Tablo 1). Yine eleştirilen yayında zaten kapsamlı olarak ele alınmış noktaların üzerinden tekrar geçmemek mektup kalitesini arttıracaktır. Mektubun yeterince ele alınmamış yeni noktalara dikkat çekmesi ya da diğer yazarların iddialarını çürüten veya destekleyen ek bilgiler sunması çok önemlidir. Mektup yazarken kişisel ve önyargılı saptamalardan kaçınmak gerekir. Tüm saptamalar bilimsel verilere dayanarak yapılmalıdır.^[6] Mantıklı saptamalarla desteklenmeyen genel yorumların (örneğin "bunun çok önemli yayın olduğunu düşünüyorum" ya da "bunu çöpe atmak gerektiğini düşünüyorum") kabul görme-yeceği aşikârdır.^[7]

Eleştiri yapılırken profesyonel ve kibar olunmalıdır. Kaba, ukala ve aşağılayıcı ifadelerden kaçınılmalıdır. Sözlü sunumlar da soru-cevap zamanı geldiğinde de aynı altın kural geçerlidir.

Tablo 1. Bir makaleye cevaben yazılacak mektup için kılavuz

Kaba ve küçümseyici olmamalı
Nazik ve ilgili olunmalı
Genelden ziyade özel yorumlar yapılmalı
Taraflı görüşler yerine bilimsel dayanağı olan saptamalar yapılmalı
Orijinal makalede ele alınan konuları tekrar etmemeli
Konuya farklı bir bakış açısıyla yaklaşmalı
Ek veriler sunulmalı
Kısa ve öz bir üslup kullanılmalı

Tablo 2. Editöre mektup yazılırken sık karşılaşılan problemler

Yayınlanmış makaleyle direk ilişkili olmayan yorumlar
Orijinal makalede belirtilen noktaların tekrar edilmesi
Genel yorumlar
Mektubun mesajının ya da sonucunun belirsizliği
Çok fazla açıklama ya da detay
Fazla yazı
Yeni ya da faydalı bilgi bulunmaması
Çok fazla şekil ya da tablo
Çok fazla kaynak
Saldırgan ya da aşağılayıcı bir dil kullanımı
Yanlış yorumlar
Diğer yazarların yeterliliği ya da kişiliği üzerine yorum yapılması

Söyledikleri doğru olduğunda dahi-ya da özellikle söyledikleri doğru olduğunda hiç kimse kaba bir eleştirmenden hoşlanmaz. Kibar ve alçakgönüllü bir soru veya yorum, eleştirel açıdan ukalaca bir küçümsemeden çok daha etkilidir. Orijinal yazarların daima eleştirilerinize yanıt vermeye davet edileceğini unutmamak gerekir. Kaba bir mektuba cevap vermek kibar bir mektuba cevap vermekten her zaman daha kolaydır ve ortaya konulan karşıt noktalar karşılaşmanın “gürültüsünde” ortadan kaybolabilir.^[8]

Çoğu dergide mektuplar diğer yazılar gibi değerlendirilirler. Mektubun gönderilmesi, yazımı için gerekli kurallar ve değerlendirme basamakları makalelere benzerdir.^[9] Çoğu dergi mektupların kısa ve net anlaşılır olmasını beklemektedir. Bunlar için genelde önceden belirlenmiş limitler bulunmaktadır. Örneğin; mektubun uzunluğu (genelde 600 kelime ya da daha az), kaynakların sayısı (beş ya da daha az), şekil ya da tablolar (hiç ya da en fazla iki) ve yazar sayısı (maksimum beş) gibi sınırlamalar mevcuttur.

Tablo 3. Önemli noktalar Editöre mektup;

Anlaşılır bir mesaj içermelidir.
Derginin formatına uygun olmalıdır.
Yayın hakkında yeterli ya da önemli bilgiler içermelidir.
Genelde yayınlanmış makalelere objektif ve yapıcı yorumlar getirmek için yazılmalıdır.
Kısa ve kesin olmalıdır.

Sonuç ve Özet

Editöre ya da yazara yazılan bir mektup, yayınlanmış makale üzerine objektif ve yapıcı yorumlar ya da medikal, bilimsel veya genel bir ilgi uyandırabilecek konular üzerine tartışmalar içermelidir. Mutlaka bir amacı olmalı, kısa ve kesin bir dille anlatmak istediği mesajı vermelidir. Daha önce başka yerde yayınlanmış ya da bildirilmiş materyaller kullanılmamalıdır çünkü bu durumda da mektup kabul edilmeyecektir. Mektup yazılması sırasında sık karşılaşılan problemler yazım aşamasındaki önemli noktalar sırasıyla Tablo 2 ve 3'te özetlenmiştir.

Kaynaklar

1. Peh WCG, Ng KH. Basic structure and types of scientific papers. Singapore Med J 2008;49:522-5.
2. Peh WCG. Writing letters to the Singapore Medical Journal: keep 'em comin! (editorial). Singapore Med J 2005;46:665-6.
3. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: publishing and editorial issues related to publication in biomedical journals: correspondence. www.icmje.org/publishing_5correspond.html (accessed 2012 Jun 23).
4. Winker MA, Fontanarosa PB. Letters: a forum for scientific discourse. JAMA 1999;281:1543. [CrossRef]
5. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: ethical considerations in the conduct and reporting of research: authorship and contributorship. www.icmje.org/ethical_1author.html (accessed 2012 Jul 8).
6. Dotson B, McManus KP, Zhao JJ, Whittaker P. Authorship and characteristics of articles in pharmacy journals: changes over a 20-year interval. Ann Pharmacother 2011;45:357-63. [CrossRef]
7. Dotson B, Slaughter RL. Prevalence of articles with honorary and ghost authors in three pharmacy journals. Am J Health-Syst Pharm 2011;68:1730-4. [CrossRef]
8. Dotson B. Writing a letter to the editor. Am J Health Syst Pharm 2013;70:96-7. [CrossRef]
9. Peh WC, Ng KH. Writing a letter to the Editor. Singapore Med J 2010;51:532-5.